

JELEK ÉS RENDSZEREK

1. HÁZI FELADAT

Érvényes: 2012/2013. tavaszi félév

Név

Neptun kód

Házi feladat kódja

Beadási határidő Lásd a "Számonkérés rendje" c. táblázatban

Gyakorlatvezető neve: ..... (**kitöltendő!**)

Megjegyzések: A házi feladat megoldását a **feladatlappal együtt** kell beadni. Ügyeljen az áttekinthető és világos külalakra! A teljes megoldást minden esetben részletesen le kell írni, **nem elegendő a végeredményeket közölni!** A numerikus számításokra és az ábrák elkészítésére természetesen alkalmazhat számítógépi programokat (MATLAB, DERIVE, stb.), de a **megoldás elvi lépéseit ekkor is részletesen ismertetni kell.**

	a	b	c	d	Σ	Javító
1.1	/ 0,4	/ 0,4	/ 0,6	/ 1,6	/ 3	
1.2	/ 2,4	/ 0,6	/ 1,6	–	/ 4,6	
1.3	/ 1,6	/ 0,8	–	–	/ 2,4	
					/ 10*	

* a házi feladat végső pontszáma a részpontok összegéből kerekített egész szám.

1.1 Tekintse az alábbi impulzusválasszal adott *FI* illetve *DI* rendszert!

$$h(t) = 4\delta(t) + \varepsilon(t) \{6e^{-0,2t} + (-4) \cdot e^{-0,3t}\}$$

$$h[k] = 4\varepsilon[k](0,5)^k \cos(0,3k + (-0,5))$$

- (a) Gerjesztés-válasz stabilis-e a *FI* illetve az *DI* rendszer? Indokolja válaszát! (0,2+0,2 pont)
- (b) Változtasson meg egyetlen paramétert úgy, hogy a rendszer stabilitása ellenkezőjére változzon! (0,2+0,2 pont)
- (c) A *DI* rendszer gerjesztése az alábbi bemeneti jel. Számítsa ki a válaszjelet $k = 0$ -ra, $k = 1$ -re és $k = 2$ -re! (0,6 pont)

$$u[k] = 6 \{ \varepsilon[k] - \varepsilon[k - 6] \}$$

- (d) Számítsa ki a *FI* illetve a *DI* rendszer válaszjelének formuláját, ha a gerjesztés az alábbi bemeneti jel! (0,8+0,8 pont)

$$u(t) = 3$$

$$u[k] = 3(-4)^k$$

- 1.2 Tekintse az alábbi állapotváltozós leírással adott *FI* illetve *DI* rendszert!
A *FI* rendszer állapotváltozós leírása:

$$\begin{bmatrix} x_1'(t) \\ x_2'(t) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -0,6 & 0,1 \\ -0,3 & -0,2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1(t) \\ x_2(t) \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0,7 \\ 0,6 \end{bmatrix} u(t)$$

$$y(t) = [1,1 \quad 0,9] \begin{bmatrix} x_1(t) \\ x_2(t) \end{bmatrix} + (0,4)u(t)$$

A *DI* rendszer állapotváltozós leírása:

$$\begin{bmatrix} x_1[k+1] \\ x_2[k+1] \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 & -0,73 \\ 4 & -1,2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1[k] \\ x_2[k] \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 0,8 \\ -0,5 \end{bmatrix} u[k]$$

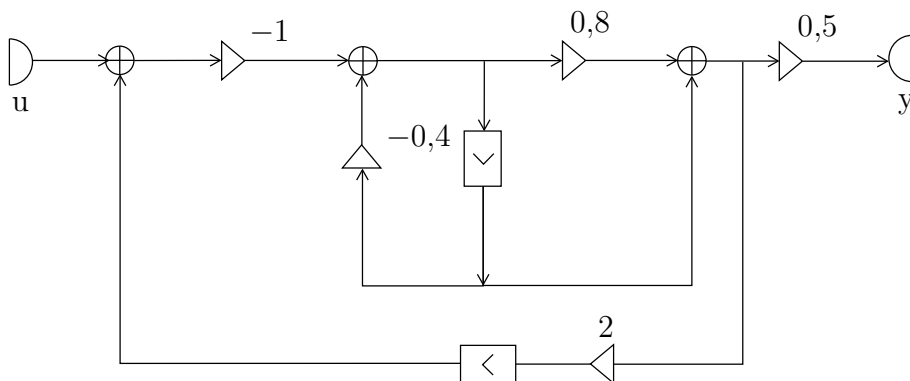
$$y[k] = [2 \quad -2] \begin{bmatrix} x_1[k] \\ x_2[k] \end{bmatrix} + (1,5)u[k]$$

- (a) Számítsa ki és ábrázolja mindkét rendszer impulzusválaszát! (1,2+1,2 pont)
- (b) Az állapotegyenlet lépésről lépésre történő megoldásával számítsa ki a *DI* rendszer impulzusválaszának numerikus értékét $k = 0, 1$ és 2 -ra, és vesse össze a formulából behelyettesítéssel kapott értékekkel! (0,6 pont)
- (c) Számítsa ki és ábrázolja a válaszjelet, ha a rendszerek gerjesztése az alábbi bemeneti jel! (0,8+0,8 pont)

$$u(t) = \varepsilon(t) \{4 + (-2) \cdot e^{-1,4t}\}$$

$$u[k] = 6 \{\varepsilon[k] - \varepsilon[k-6]\}$$

- 1.3 Tekintse az alábbi közös jelfolyam hálózattal adott *DI* illetve *FI* rendszert!

- (a) Adja meg mindkét rendszer állapotváltozós leírását normál alakban! (0,8+0,8 pont)
- (b) Vizsgálja meg a DI illetve az FI hálózat stabilitását! (0,4+0,4 pont)

Jelek és rendszerek első házi feladat

1. feladat

1.1. Gerjesztés-válasz stabilitás

Folyamatos idejű rendszer

Egy kauzális, lineáris, folytonos idejű rendszer gerjesztés válasz stabil akkor és csak akkor, ha:

$$\int_{-\infty}^{\infty} |h(t)| dt < \infty$$

A vizsgálandó rendszer impulzusválasza:

$$h(t) = 4\delta(t) + \varepsilon(t)(6e^{-0,2t} + (-4)e^{-0,3t})$$

Így, ha az alábbi egyenlőtlenség teljesül, a rendszer GV-stabil:

$$\int_{-\infty}^{\infty} |4\delta(t) + \varepsilon(t)(6e^{-0,2t} + (-4)e^{-0,3t})| dt < \infty$$

Ennek az integrálnak a megoldása:

$$\begin{aligned} & 4 + \int_0^{\infty} |6e^{-0,2t} + (-4)e^{-0,3t}| dt \\ & 4 + \left[\frac{6}{-0,2} e^{-0,2t} + \frac{-4}{-0,3} e^{-0,3t} \right]_0^{\infty} \\ & 4 + 30 - 13, \hat{3} = 20, \hat{6} \end{aligned}$$

Mivel a $20, \hat{6} < \infty$ így a rendszer GV-stabil.

Diszkrét idejű rendszer

Egy kauzális, lineáris, folytonos idejű rendszer gerjesztés válasz stabil akkor és csak akkor, ha:

$$\sum_{k=-\infty}^{\infty} |h[k]| < \infty$$

Így, ha az alábbi egyenlőtlenség teljesül, a rendszer GV-stabil:

$$\begin{aligned} & \sum_{k=-\infty}^{\infty} |4\varepsilon[k] \cdot (0,5)^k \cdot \cos(0,3k - 0,5)| < \infty \\ & 4 \cdot \sum_{k=0}^{\infty} (0,5)^k \cdot |\cos(0,3k - 0,5)| < \infty \end{aligned}$$

Tudjuk, hogy a koszinuszos tag nem rontja el a stabilitást, mivel:

$$0 < |\cos(0,3k - 0,5)| < 1$$

Így gerjesztés-válasz stabil a rendszer, ha a majoráns rendszer stabil:

$$\begin{aligned} & 4 \cdot \sum_{k=0}^{\infty} (0,5)^k < \infty \\ & 4 \cdot \frac{1}{1 - 0,5} = 4 \cdot \frac{1}{0,5} = 8 < \infty \end{aligned}$$

Tehát a rendszer GV-stabil.

1.2. A stabilitás ellenkezőjére váltása

Folyamatos idejű rendszer

A $h(t) = 4\delta(t) + \varepsilon(t)(6e^{10t} + (-4)e^{-0,3t})$ impulzusválaszra a rendszer nem lesz stabil, mivel $\int_{-\infty}^{\infty} |h(t)| dt = \infty$.

Diszkrét idejű rendszer

A $h[k] = 4\varepsilon[k] \cdot (10)^k \cdot \cos(0,3k - 0,5)$ impulzusválaszra a rendszer nem lesz stabil, mivel $\sum_{k=-\infty}^{\infty} |h[k]| = \infty$.

1.3. Diszkrét idejű rendszer válaszjele

A válaszjel:

$$y[k] = h[k] * u[k] = \sum_{i=-\infty}^{\infty} u[k-i] \cdot h[k]$$

k=0:

$$\begin{aligned}y[0] &= u[0] \cdot h[0] \\y[0] &= 6(\varepsilon[0] - \varepsilon[0-6]) (4\varepsilon[0] \cdot 0,5^0 \cdot \cos(0,3 \cdot 0 - 0,5)) \\y[0] &= 6(1-0)(4 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 0,8766) \\y[0] &= 21,062\end{aligned}$$

k=1:

$$\begin{aligned}y[1] &= u[0] \cdot h[1] + u[1] \cdot h[0] \\y[1] &= 6(\varepsilon[0] - \varepsilon[0-6]) (4\varepsilon[1] \cdot 0,5^1 \cdot \cos(0,3 \cdot 1 - 0,5)) \\&\quad + 6(\varepsilon[1] - \varepsilon[1-6]) (4\varepsilon[0] \cdot 0,5^0 \cdot \cos(0,3 \cdot 0 - 0,5)) \\y[1] &= 6(1-0)(4 \cdot 1 \cdot 0,5 \cdot 0,9801) + 6(1-0)(4 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 0,8776) \\y[1] &= 32,8236\end{aligned}$$

k=2:

$$\begin{aligned}y[2] &= u[0] \cdot h[2] + u[1] \cdot h[1] + u[2] \cdot h[0] \\y[2] &= 6(\varepsilon[0] - \varepsilon[-6]) (4\varepsilon[2] \cdot 0,5^2 \cdot \cos(0,3 \cdot 2 - 0,5)) \\&\quad + 6(\varepsilon[1] - \varepsilon[1-6]) (4\varepsilon[1] \cdot 0,5^1 \cdot \cos(0,3 \cdot 1 - 0,5)) \\&\quad + 6(\varepsilon[2] - \varepsilon[2-6]) (4\varepsilon[0] \cdot 0,5^0 \cdot \cos(0,3 \cdot 0 - 0,5)) \\y[2] &= 6(1-0)(4 \cdot 1 \cdot 0,5^2 \cdot 0,995) + 6(1-0)(4 \cdot 1 \cdot 0,5 \cdot 0,9801) + 6(1-0)(4 \cdot 1 \cdot 1 \cdot 0,8776) \\y[2] &= 38,7936\end{aligned}$$

1.4. Válaszjel formulája

A válaszjel kiszámítható az impulzusválasz és a gerjesztés konvolúciójából.

$$y(t) = h(t) * u(t)$$

Folyamatos idejű rendszer

Folyamatos idejű rendszerben a konvolúció így végezhető el:

$$y(t) = \int_{-\infty}^{\infty} h(\tau) \cdot u(t-\tau) d\tau$$

A vizsgálandó rendszer válaszejele:

$$\begin{aligned}
 y(t) &= \int_{-\infty}^{\infty} 3 \cdot (4\delta(t) + 3\varepsilon(t)(6e^{-0,2\tau} + (-4)e^{-0,3\tau})) d\tau \\
 y(t) &= 3 \cdot 4 \cdot \int_{-\infty}^{\infty} \delta(t) d\tau + 3 \cdot 6 \cdot \int_0^{\infty} e^{-0,2\tau} d\tau + 3 \cdot (-4) \cdot \int_0^{\infty} e^{-0,3\tau} d\tau \\
 y(t) &= 12 + 18 \cdot \left[\frac{e^{-0,2\tau}}{-0,2} \right]_0^{\infty} - 12 \cdot \left[\frac{e^{-0,3\tau}}{-0,3} \right]_0^{\infty} \\
 y(t) &= 12 + 18 \cdot \left(0 - \frac{1}{-0,2} \right) - 12 \cdot \left(0 - \frac{1}{-0,3} \right) \\
 y(t) &= 12 + \frac{18}{-0,2} - \frac{12}{-0,3} = 12 + 90 + 40 = 62
 \end{aligned}$$

Diszkrét idejű rendszer

Diszkrét rendszerben a konvolúció így végezhető el:

$$y[k] = \sum_{i=-\infty}^{\infty} u[k-i] \cdot h[i]$$

A vizsgálandó rendszer válaszejele:

$$\begin{aligned}
 y[k] &= \sum_{i=-\infty}^{\infty} 3 \cdot (-4)^{k-i} \cdot 4 \cdot \varepsilon[i] \cdot 0,5^i \cdot \cos(0,3i - 0,5) \\
 y[k] &= 12 \cdot (-4)^k \cdot \sum_{i=0}^{\infty} (-4)^{-i} \cdot 0,5^i \cdot \cos(0,3i - 0,5) \\
 y[k] &= 12 \cdot (-4)^k \cdot \sum_{i=0}^{\infty} \left(\frac{0,5}{-4} \right)^i \cdot \cos(0,3i - 0,5)
 \end{aligned}$$

Mivel $\cos(x) = \frac{e^{jx} + e^{-jx}}{2}$, ezt behelyettesítve:

$$\begin{aligned}
 y[k] &= 12 \cdot (-4)^k \cdot \sum_{i=0}^{\infty} (-0,125)^i \cdot \frac{e^{j(0,3i-0,5)} + e^{-j(0,3i-0,5)}}{2} \\
 y[k] &= 12 \cdot (-4)^k \cdot \frac{1}{2} \left(\frac{1}{e^{0,5j}} \cdot \sum_{i=0}^{\infty} (-0,125)^i \cdot e^{0,3ji} + e^{0,5j} \cdot \sum_{i=0}^{\infty} (-0,125)^i \cdot e^{-0,3ji} \right) \\
 y[k] &= 6 \cdot (-4)^k \left(\frac{1}{e^{0,5j}} \cdot \sum_{i=0}^{\infty} (-0,125 \cdot e^{0,3j})^i + e^{0,5j} \cdot \sum_{i=0}^{\infty} (-0,125 \cdot e^{-0,3j})^i \right) \\
 y[k] &= 6 \cdot (-4)^k \left(\frac{1}{e^{0,5j}} \cdot \frac{1}{1 - (-0,125 \cdot e^{0,3j})} + e^{0,5j} \cdot \frac{1}{1 - (-0,125 \cdot e^{-0,3j})} \right) \\
 y[k] &= 6 \cdot (-4)^k \cdot 1,5380 = 9,228 \cdot (-4)^k
 \end{aligned}$$

2. feladat

2.1. Impulzusválasz

Folytonos idejű rendszer

$$\underline{A} = \begin{bmatrix} -0,6 & 0,1 \\ -0,3 & -0,2 \end{bmatrix} \quad \underline{B} = \begin{bmatrix} 0,7 \\ 0,6 \end{bmatrix} \quad \underline{C}^T = [1,1 \quad 0,9] \quad D = 0,4$$

A rendszer sajátértékeinek kiszámítása:

$$|\lambda \underline{E} - \underline{A}| = 0$$

$$|\lambda \underline{E} - \underline{A}| = \begin{vmatrix} \lambda + 0,6 & -0,1 \\ 0,3 & \lambda + 0,2 \end{vmatrix} = (\lambda + 0,6)(\lambda + 0,2) - (-0,1)(0,3)$$

$$\lambda^2 + 0,8\lambda + 0,15 = 0$$

$$\lambda_{1,2} = \frac{-0,8 \pm \sqrt{0,8^2 - 4 \cdot 1 \cdot 0,15}}{2} = \frac{-0,8 \pm 0,2}{2}$$

$$\lambda_1 = -0,3 \quad \lambda_2 = -0,5$$

A rendszer Lagrange-mátrixai:

$$\underline{L}_1 = \frac{1}{\lambda_1 - \lambda_2} \cdot (\underline{A} - \lambda_2 \underline{E}) \quad \underline{L}_2 = \underline{E} - \underline{L}_1$$

$$\underline{L}_1 = \frac{1}{-0,3 - (-0,5)} \cdot \begin{bmatrix} -0,6 + 0,5 & 0,1 \\ -0,3 & -0,2 + 0,5 \end{bmatrix}$$

$$\underline{L}_1 = \begin{bmatrix} -0,5 & 0,5 \\ -1,5 & 1,5 \end{bmatrix} \quad \underline{L}_2 = \begin{bmatrix} 1,5 & -0,5 \\ 1,5 & -0,5 \end{bmatrix}$$

Az impulzusválasz:

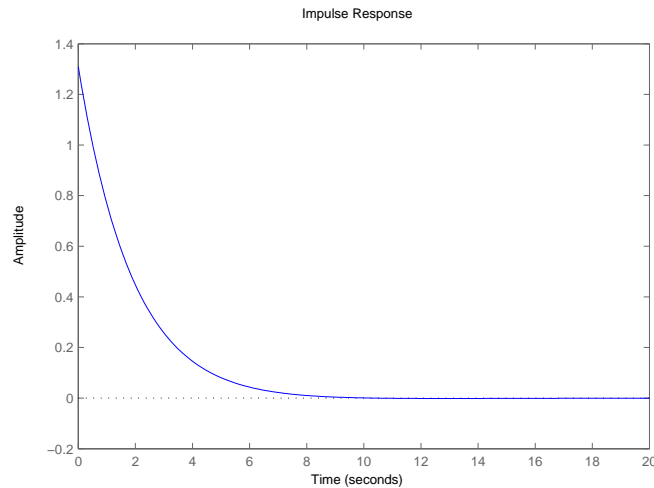
$$h(t) = D \cdot \delta(t) + \varepsilon(t) \cdot \underline{C}^T \cdot e^{\underline{A}t} \cdot \underline{B} \quad e^{\underline{A}t} = e^{\lambda_1 t} \cdot \underline{L}_1 + e^{\lambda_2 t} \cdot \underline{L}_2$$

$$h(t) = D \cdot \delta(t) + \varepsilon(t) \cdot \left(\underline{C}^T \cdot e^{\lambda_1 t} \cdot \underline{L}_1 \cdot \underline{B} + \underline{C}^T \cdot e^{\lambda_2 t} \cdot \underline{L}_2 \cdot \underline{B} \right)$$

$$h(t) = 0,4 \cdot \delta(t) + \varepsilon(t) \cdot \left(e^{-0,3t} \cdot [1,1 \quad 0,9] \cdot \begin{bmatrix} -0,5 & 0,5 \\ -1,5 & 1,5 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 0,7 \\ 0,6 \end{bmatrix} + e^{-0,5t} \cdot [1,1 \quad 0,9] \cdot \begin{bmatrix} 1,5 & -0,5 \\ 1,5 & -0,5 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 0,7 \\ 0,6 \end{bmatrix} \right)$$

$$h(t) = 0,4 \cdot \delta(t) + \varepsilon(t) \cdot \left(e^{-0,3t} \cdot [1,1 \quad 0,9] \cdot \begin{bmatrix} -0,05 \\ -0,15 \end{bmatrix} + e^{-0,5t} \cdot [1,1 \quad 0,9] \cdot \begin{bmatrix} 0,75 \\ 0,75 \end{bmatrix} \right)$$

$$h(t) = 0,4 \cdot \delta(t) + \varepsilon(t) \cdot (-0,19e^{-0,3t} + 1,5e^{-0,5t})$$

A folyamatos idejű rendszer impulzusválasza

Diszkrét idejű rendszer

$$\underline{A} = \begin{bmatrix} 2 & -0,73 \\ 4 & -1,2 \end{bmatrix} \quad \underline{B} = \begin{bmatrix} 0,8 \\ -0,5 \end{bmatrix} \quad \underline{C}^T = [2 \quad -2] \quad D = 1,5$$

A rendszer sajátértékeinek kiszámítása:

$$|\lambda \underline{\underline{E}} - \underline{\underline{A}}| = 0$$

$$|\lambda \underline{\underline{E}} - \underline{\underline{A}}| = \begin{vmatrix} \lambda - 2 & 0,73 \\ -4 & \lambda + 1,2 \end{vmatrix} = (\lambda - 2)(\lambda + 1,2) - (0,73)(-4)$$

$$\lambda^2 - 0,8\lambda + 0,52 = 0$$

$$\lambda_{1,2} = \frac{0,8 \pm \sqrt{0,8^2 - 4 \cdot 1 \cdot 0,52}}{2} = \frac{0,8 \pm \sqrt{-1,44}}{2}$$

$$\lambda_1 = 0,4 + j0,6 \quad \lambda_2 = 0,4 - j0,6$$

A rendszer Lagrange-mátrixai:

$$\underline{\underline{L}}_1 = \frac{1}{\lambda_1 - \lambda_2} \cdot (\underline{\underline{A}} - \lambda_2 \underline{\underline{E}}) \quad \underline{\underline{L}}_2 = \underline{\underline{L}}_1^*$$

$$\underline{\underline{L}}_1 = \frac{1}{0,4 + j0,6 - 0,4 + j0,6} \cdot \begin{bmatrix} 2 - (0,4 - j0,6) & -0,73 \\ 4 & -1,2 - (0,4 - j0,6) \end{bmatrix}$$

$$\underline{\underline{L}}_1 = \frac{j}{-1,2} \cdot \begin{bmatrix} 1,6 + j0,6 & -0,73 \\ 4 & -1,6 + j0,6 \end{bmatrix}$$

$$\underline{\underline{L}}_1 = \begin{bmatrix} \frac{0,6}{1,2} - \frac{1,6}{-1,2}j & \frac{0,73}{1,2}j \\ \frac{4}{-1,2}j & \frac{0,6}{1,2} + \frac{1,6}{1,2}j \end{bmatrix}$$

$$\underline{\underline{L}}_1 = \begin{bmatrix} 0,5 - 1, \dot{3}j & 0,608\dot{3}j \\ -3, \dot{3}j & 0,5 + 1, \dot{3}j \end{bmatrix} \quad \underline{\underline{L}}_2 = \begin{bmatrix} 0,5 + 1, \dot{3}j & -0,608\dot{3}j \\ 3, \dot{3}j & 0,5 - 1, \dot{3}j \end{bmatrix}$$

Az impulzusválasz:

$$h[k] = D \cdot \delta[k] + \varepsilon[k-1] \cdot \underline{\underline{C}}^T \cdot \underline{\underline{A}}^{k-1} \cdot \underline{\underline{B}} \quad \underline{\underline{A}}^{k-1} = \lambda_1^{k-1} \cdot \underline{\underline{L}}_1 + \lambda_2^{k-1} \cdot \underline{\underline{L}}_2$$

$$h[k] = D \cdot \delta[k] + \varepsilon[k-1] \cdot \left(\underline{\underline{C}}^T \cdot \lambda_1^{k-1} \cdot \underline{\underline{L}}_1 \cdot \underline{\underline{B}} + \underline{\underline{C}}^T \cdot \lambda_2^{k-1} \cdot \underline{\underline{L}}_2 \cdot \underline{\underline{B}} \right)$$

$$\underline{\underline{C}}^T \cdot \underline{\underline{L}}_1 \cdot \underline{\underline{B}} = \begin{bmatrix} 2 & -2 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 0,5 - 1, \dot{3}j & 0,608\dot{3}j \\ -3, \dot{3}j & 0,5 + 1, \dot{3}j \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 0,8 \\ -0,5 \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} 1 + 4j & -1 - 1,45j \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 0,8 \\ -0,5 \end{bmatrix} = 1,3 + 3,925j = \sqrt{1,3^2 + 3,925^2} \cdot e^{j(\arctan(\frac{3,925}{1,3}))} = 4,1347 \cdot e^{j1,251}$$

$$\underline{\underline{C}}^T \cdot \underline{\underline{L}}_2 \cdot \underline{\underline{B}} = \left(\underline{\underline{C}}^T \cdot \underline{\underline{L}}_1 \cdot \underline{\underline{B}} \right)^* = 1,3 - 3,925j = 4,1347 \cdot e^{-j1,251}$$

$$\lambda_1 = 0,4 + j0,6 = \sqrt{0,4^2 + 0,6^2} \cdot e^{j(\arctan(\frac{0,6}{0,4}))} = 0,7211 * e^{j0,9828}$$

$$\lambda_2 = 0,4 - j0,6 = 0,7211 * e^{-j0,9828}$$

$$h[k] = 1,5\delta[k] + \varepsilon[k-1] \cdot \left((0,7211 \cdot e^{j0,9828})^{k-1} \cdot 4,1347 \cdot e^{j1,251} + (0,7211 * e^{-j0,9828})^{k-1} \cdot 4,1347 \cdot e^{-j1,251} \right)$$

$$h[k] = 1,5\delta[k] + \varepsilon[k-1] \cdot 2 \cdot \text{Re}\{ (0,7211 \cdot e^{j0,9828})^{k-1} \cdot 4,1347 \cdot e^{j1,251} \}$$

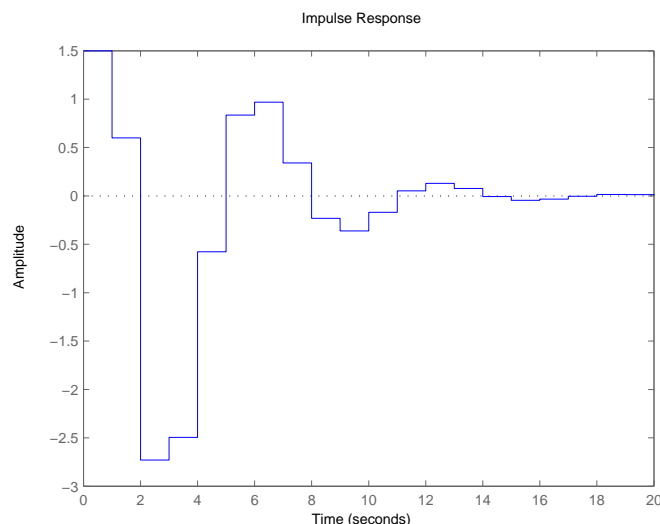
$$h[k] = 1,5\delta[k] + \varepsilon[k-1] \cdot 2 \cdot 4,1347 \cdot 0,7211^{k-1} \cdot \text{Re}\{ e^{j(0,9828(k-1)+1,251)} \}$$

$$h[k] = 1,5\delta[k] + \varepsilon[k-1] \cdot 8,2694 \cdot 0,7211^{k-1} \cdot \cos(0,9828(k-1) + 1,251)$$

$$h[k] = 1,5\delta[k] + \varepsilon[k-1] \cdot 11,4677 \cdot 0,7211^k \cdot \cos(0,9828k + 0,2682)$$

$$h[k] = 1,5\delta[k] + \varepsilon[k-1] \cdot 2 \cdot \sqrt{1,3^2 + 3,925^2} \cdot \sqrt{0,4^2 + 0,6^2}^{k-1} \cdot \cos\left(\arctan\left(\frac{0,6}{0,4}\right) \cdot (k-1) + \arctan\left(\frac{3,925}{1,3}\right)\right)$$

A diszkrét idejű rendszer impulzusválasza

2.2. Diszkrét idejű rendszer válasza adott értékre

k	$u[k]$	$y[k] = h[k]$	$x_1[k]$	$x_2[k]$
-1	0	0	0	0
0	1	1,5	0	0
1	0	2,6	0,8	-0,5
2	0	-3,67	1,965	3,8

A kiszámolás menete:

$k=0$:

$$\begin{bmatrix} x_1[1] \\ x_2[1] \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0,8 \\ -0,5 \end{bmatrix}$$

$$y[0] = 1,5 \cdot 1 = 1,5$$

$k=1$:

$$\begin{bmatrix} x_1[2] \\ x_2[2] \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 & -0,73 \\ 4 & -1,2 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 0,8 \\ -0,5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1,965 \\ 3,8 \end{bmatrix}$$

$$y[1] = \begin{bmatrix} 2 & -2 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 0,8 \\ -0,5 \end{bmatrix} = 2,6$$

$k=2$:

$$y[2] = \begin{bmatrix} 2 & -2 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} 1,965 \\ 3,8 \end{bmatrix} = -3,67$$

Impulzusválasz formulából

A 2.1 pontban kiszámolt impulzusválasz formulával az eredmény megegyezik:

$$h[0] = 1,5\delta[0] + \varepsilon[-1] \cdot 2 \cdot \sqrt{1,3^2 + 3,925^2} \cdot \sqrt{0,4^2 + 0,6^2}^{-1} \cdot \cos\left(\arctan\left(\frac{0,6}{0,4}\right) \cdot (-1) + \arctan\left(\frac{3,925}{1,3}\right)\right) = 1,5$$

$$h[1] = 1,5\delta[1] + \varepsilon[0] \cdot 2 \cdot \sqrt{1,3^2 + 3,925^2} \cdot \sqrt{0,4^2 + 0,6^2}^0 \cdot \cos\left(\arctan\left(\frac{0,6}{0,4}\right) \cdot (0) + \arctan\left(\frac{3,925}{1,3}\right)\right) = 2,6$$

$$h[2] = 1,5\delta[2] + \varepsilon[1] \cdot 2 \cdot \sqrt{1,3^2 + 3,925^2} \cdot \sqrt{0,4^2 + 0,6^2}^1 \cdot \cos\left(\arctan\left(\frac{0,6}{0,4}\right) \cdot (1) + \arctan\left(\frac{3,925}{1,3}\right)\right) = -3,67$$

2.3. Válaszjel gerjesztésre

Folytonos idejű rendszer

$$h(t) = 0,4 \cdot \delta(t) + \varepsilon(t) \cdot (-0,19e^{-0,3t} + 1,5e^{-0,5t})$$

$$u(t) = \varepsilon(t) \cdot (4 - 2 \cdot e^{-1,4t})$$

$$y(t) = \int_{-\infty}^{\infty} h(\tau) \cdot u(t - \tau) d\tau$$

$$y(t) = \int_{-\infty}^{\infty} \varepsilon(t - \tau) \cdot (4 - 2 \cdot e^{-1,4(t-\tau)}) \cdot (0,4 \cdot \delta(\tau) + \varepsilon(\tau) \cdot (-0,19e^{-0,3\tau} + 1,5e^{-0,5\tau})) d\tau$$

A zárójelek kibontása után:

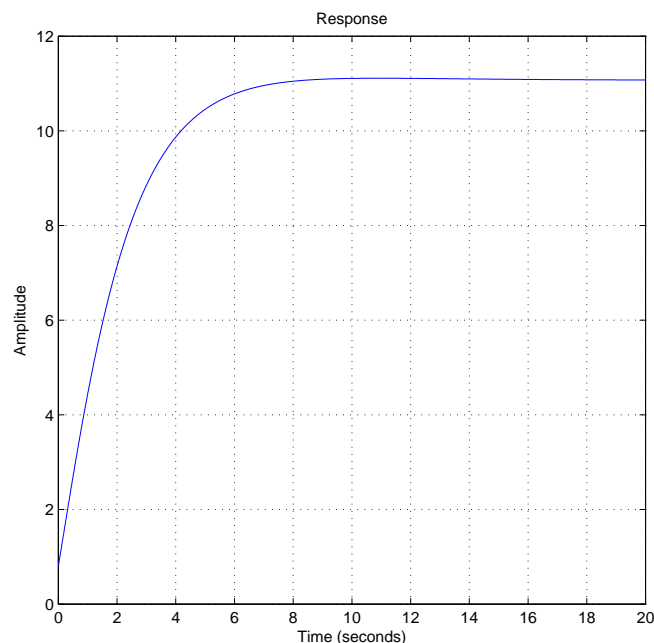
$$\begin{aligned} y(t) = & 0,4 \cdot \int_{-\infty}^{\infty} \delta(\tau) \varepsilon(t - \tau) (4 - 2 \cdot e^{-1,4(t-\tau)}) d\tau \\ & + (-0,19) \cdot 4 \cdot \int_{-\infty}^{\infty} \varepsilon(\tau) \varepsilon(t - \tau) \cdot e^{-0,3\tau} d\tau \\ & + (-0,19) \cdot (-2) \cdot \int_{-\infty}^{\infty} \varepsilon(\tau) \varepsilon(t - \tau) e^{-1,4t} \cdot e^{1,4\tau} \cdot e^{-0,3\tau} d\tau \\ & + 1,5 \cdot 4 \cdot \int_{-\infty}^{\infty} \varepsilon(\tau) \varepsilon(t - \tau) e^{-0,5\tau} d\tau \\ & + 1,5 \cdot (-2) \cdot \int_{-\infty}^{\infty} \varepsilon(\tau) \varepsilon(t - \tau) e^{-1,4t} \cdot e^{1,4\tau} \cdot e^{-0,5\tau} d\tau \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} y(t) = & 0,4 \cdot \delta(0) \varepsilon(t - 0) (4 - 2 \cdot e^{-1,4(t-0)}) \\ & - 0,76 \cdot \int_0^t e^{-0,3\tau} d\tau + 0,38 \cdot e^{-1,4t} \cdot \int_0^t e^{1,1\tau} d\tau \\ & + 6 \cdot \int_0^t e^{-0,5\tau} d\tau - 3 \cdot e^{-1,4t} \cdot \int_0^t e^{0,9\tau} d\tau \end{aligned}$$

$$y(t) = 0,4 \cdot \varepsilon(t) (4 - 2 \cdot e^{-1,4t}) - 0,76 \cdot \left[\frac{e^{-0,3\tau}}{-0,3} \right]_0^t + 0,38 \cdot e^{-1,4t} \cdot \left[\frac{e^{1,1\tau}}{1,1} \right]_0^t + 6 \cdot \left[\frac{e^{-0,5\tau}}{-0,5} \right]_0^t - 3 \cdot e^{-1,4t} \cdot \left[\frac{e^{0,9\tau}}{0,9} \right]_0^t$$

$$y(t) = \varepsilon(t) (1,6 - 0,8e^{-1,4t}) + \varepsilon(t) (2,98\dot{7}e^{-1,4t} - 15,3\dot{e}e^{-0,5t} + 2,8\dot{7}e^{-0,3t} + 9,4\dot{6})$$

$$y(t) = \varepsilon(t) (11,0\dot{6} + 2,18\dot{7}e^{-1,4t} - 15,3\dot{e}e^{-0,5t} + 2,8\dot{7}e^{-0,3t})$$

A folytonos idejű rendszer válasza adott gerjesztésre

Diszkrét idejű rendszer

$$h[k] = 1,5\delta[k] + \varepsilon[k-1] \cdot 8,2694 \cdot 0.7211^{k-1} \cdot \cos(0,9828(k-1) + 1,251)$$

$$u[k] = 6(\varepsilon[k] - \varepsilon[k-6])$$

$$y[k] = \sum_{i=-\infty}^{\infty} u[k-i] \cdot h[i]$$

$$y[k] = \sum_{i=-\infty}^{\infty} 6(\varepsilon[k-i] - \varepsilon[k-i-6]) \cdot (1,5\delta[i] + \varepsilon[i-1] \cdot 8,2694 \cdot 0.7211^{i-1} \cdot \cos(0,9828(i-1) + 1,251))$$

A zárójeleket kibontva:

$$\begin{aligned} y[k] &= \sum_{i=-\infty}^{\infty} 6(\varepsilon[k-i] - \varepsilon[k-i-6]) \cdot 1,5\delta[i] \\ &+ \sum_{i=-\infty}^{\infty} 6\varepsilon[k-i]\varepsilon[i-1] \cdot 8,2694 \cdot 0.7211^{i-1} \cdot \cos(0,9828(i-1) + 1,251) \\ &- \sum_{i=-\infty}^{\infty} 6\varepsilon[k-i-6]\varepsilon[i-1] \cdot 8,2694 \cdot 0.7211^{i-1} \cdot \cos(0,9828(i-1) + 1,251) \end{aligned}$$

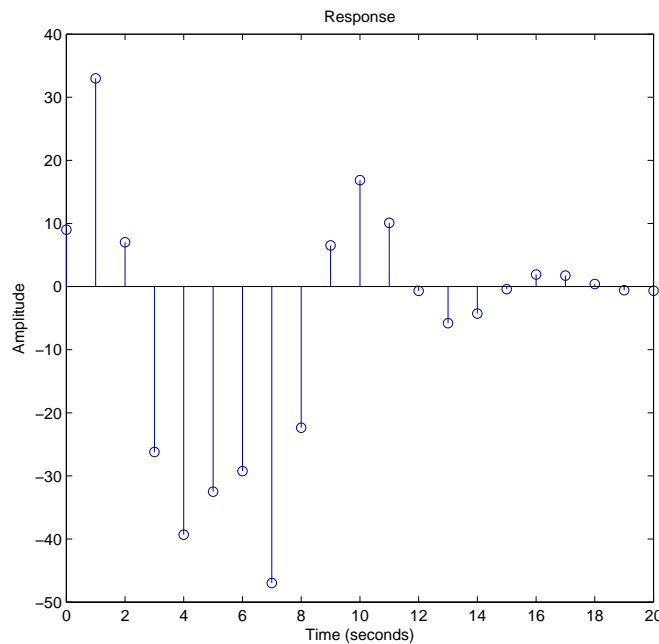
$$y[k] = 9 \cdot (\varepsilon[k] - \varepsilon[k-6])$$

$$+ 49,6164 \cdot \sum_{i=1}^k 0.7211^{i-1} \cdot \cos(0,9828(i-1) + 1,251)$$

$$- 49,6164 \cdot \sum_{i=1}^{k-6} 0.7211^{i-1} \cdot \cos(0,9828(i-1) + 1,251)$$

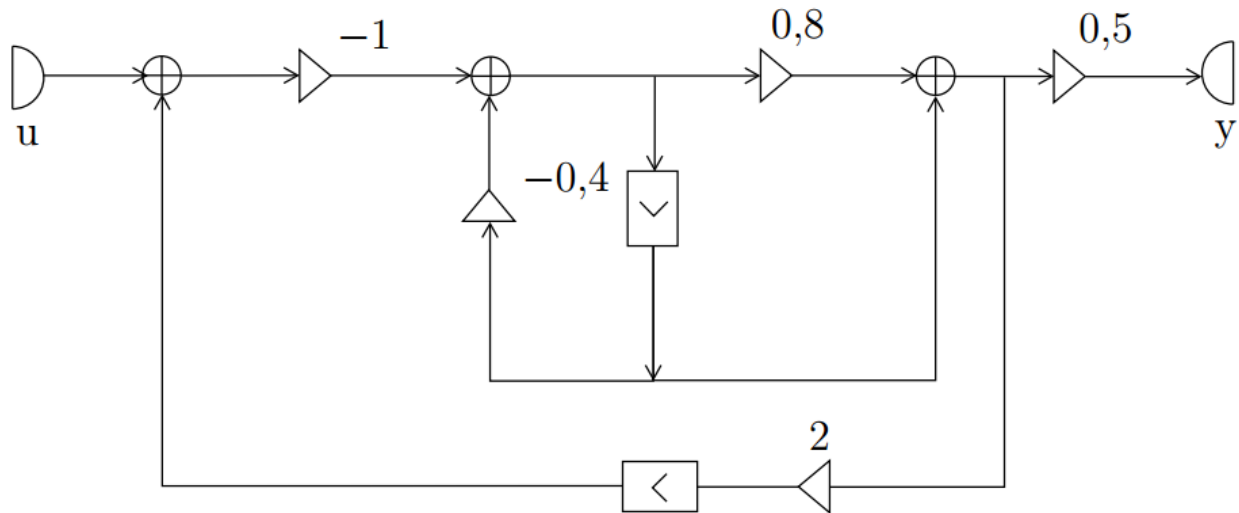
$$y[k] = 9 \cdot (\varepsilon[k] - \varepsilon[k-6]) + 49,6164 \cdot \sum_{i=k-5}^k 0.7211^{i-1} \cdot \cos(0,9828(i-1) + 1,251)$$

$$\begin{aligned} y[k] &= 9 \cdot (\varepsilon[k] - \varepsilon[k-6]) + 49,6164 \cdot 0.7211^{k-1} \cdot \frac{\cos(0,9828(k-6) + 1,251)}{0.7211^5} \\ &+ \varepsilon[k-5] \cdot \frac{\cos(0,9828(k-5) + 1,251)}{0.7211^4} + \varepsilon[k-4] \cdot \frac{\cos(0,9828(k-4) + 1,251)}{0.7211^3} + \varepsilon[k-3] \cdot \frac{\cos(0,9828(k-3) + 1,251)}{0.7211^2} \\ &+ \varepsilon[k-2] \cdot \frac{\cos(0,9828(k-2) + 1,251)}{0.7211} + \varepsilon[k-1] \cdot \cos(0,9828(k-1) + 1,251) \end{aligned}$$

A diszkrét idejű rendszer válasza adott gerjesztésre

3. feladat

Az adott rendszer

3.1. Állapotváltozós leírás normál alakban

Folyamatos idejű rendszer

$$\dot{x}_1(t) = -0,4x_1(t) - x_2(t) - u(t)$$

$$\dot{x}_2(t) = 2(x_1(t) + 0,8x_1'(t))$$

$$y(t) = 0,5 \cdot \frac{x_2'(t)}{2}$$

$$\dot{x}_1(t) = -0,4x_1(t) - x_2(t) - u(t)$$

$$\dot{x}_2(t) = 2(x_1(t) + 0,8(-0,4x_1(t) - x_2(t) - u(t)))$$

$$y(t) = 0,5(x_1(t) + 0,8(-0,4x_1(t) - x_2(t) - u(t)))$$

$$\dot{x}_1(t) = -0,4x_1(t) - x_2(t) - u(t)$$

$$\dot{x}_2(t) = 1,36x_1(t) - 1,6x_2(t) - 1,6u(t)$$

$$y(t) = 0,34x_1(t) - 0,4x_2(t) - 0,4u(t)$$

Diszkrét idejű rendszer

$$x_1[k+1] = -0,4x_1[k] - x_2[k] - u[k]$$

$$x_2[k+1] = 2(x_1[k] + 0,8x_1[k+1])$$

$$y[k] = 0,5 \cdot \frac{x_2[k+1]}{2}$$

$$x_1[k+1] = -0,4x_1[k] - x_2[k] - u[k]$$

$$x_2[k+1] = 2(x_1[k] + 0,8(-0,4x_1[k] - x_2[k] - u[k]))$$

$$y[k] = 0,5(x_1[k] + 0,8(-0,4x_1[k] - x_2[k] - u[k]))$$

$$x_1[k+1] = -0,4x_1[k] - x_2[k] - u[k]$$

$$x_2[k+1] = 1,36x_1[k] - 1,6x_2[k] - 1,6u[k]$$

$$y[k] = 0,34x_1[k] - 0,4x_2[k] - 0,4u[k]$$

Állapotváltozók mindkét rendszer esetén

$$\underline{A} = \begin{bmatrix} -0,4 & -1 \\ 1,36 & -1,6 \end{bmatrix} \quad \underline{B} = \begin{bmatrix} -1 \\ -1,6 \end{bmatrix} \quad \underline{C}^T = [0,34 \quad -0,4] \quad D = -0,4$$

3.2. Stabilitás

$$\begin{aligned} |\underline{A} - \lambda \underline{E}| &= \begin{vmatrix} -0,4 - \lambda & -1 \\ 1,36 & -1,6 - \lambda \end{vmatrix} = (-0,4 - \lambda)(-1,6 - \lambda) - (-1)(1,36) \\ &= \lambda^2 + 2\lambda + 2 = 0 \\ \lambda_{1,2} &= \frac{-2 \pm \sqrt{2^2 - 4 \cdot 1 \cdot 2}}{2} \\ \lambda_1 &= -1 + j \quad \lambda_2 = -1 - j \end{aligned}$$

Folyamatos idejű rendszer

A Hurwitz-kritérium szükséges, hogy a rendszer gerjesztés-válasz stabil legyen. A $\lambda^2 + a\lambda + b = 0$ alakra:

$$a > 0$$

$$b > 0$$

$$2 > 0$$

$$2 > 0$$

Látjuk, hogy teljesül a gerjesztés-válasz stabilitás feltétele. A rendszer aszimptotikusan stabil, mert $Re\{\lambda_{1,2}\} = -1 < 0$.

Diszkrét idejű rendszer

Jury-kritérium, ha a karakterisztikus polinom $\lambda^2 + a\lambda + b = 0$ alakú:

$$1 + a + b > 0$$

$$1 - a + b > 0$$

$$|b| < 1$$

$$1 + 2 + 2 = 5 > 0$$

$$1 - 2 + 2 = 1 > 0$$

$$|2| \not< 1$$

A Jury-kritériumnak nem felel meg, így nem gerjesztés-válasz stabil a rendszer. Nem aszimptotikusan stabil a rendszer, mivel $|\lambda_i| = \sqrt{(-1)^2 + (\pm 1)^2} = \sqrt{2} \not< 1$.